

*Sanat sinemasının bir metin olarak düşünülmesi
gerekliliğine işaret eden titiz bir çalışma:*

“NURİ BİLGE CEYLAN SİNEMASINI OKUMAK Anlatı, Zaman, Mekân”

Hasan Akbulut

Bağlam Yayınları, 184 s.

Hasan Akbulut'un kitabı, Türk sinemasında 1990'lar-
dan sonra göz-
lemlenen hare-
ketlilik içinde en
kayda değer genç
yönetmenlerden
Nuri Bilge Cey-
lan'ın sinemasının
incelenmesinden

oluşmakta. Yazar, dört bölüme ayırdığı
çalışmasında ilk olarak Ceylan'ın yaşamıyla
yapıtı arasındaki yakın ilişkileri vurgula-
yarak onun filmlerinde tekrar eden mo-
tifleri sıralıyor, kendi deyimiyle Ceylan sine-
masının anlam-kavram haritasını çıkartıyor.
Bu bölümde Fransız filozof Gilles
Deleuze'ün "hareket-imge" ile "zaman-
imge" sineması kavramsallaştırmaları
ışığında Nuri Bilge Ceylan filmlerine göz
atılıyor. Akbulut'a göre Ceylan sineması,
Deleuze tarafından kurguya dayalı bir sine-
ma türü olarak tanımlanan ve tipik örneği
olarak Hollywood sinemasının verile-
bileceği hareket-imge sinemasının değil,
İtalyan Yeni Gerçekçileri ile birlikte ortaya

çıkan modern sinemanın, yani zamanın
uzamsallaştırılarak verildiği "zaman-imge"
sinemasının bir örneğidir. Ayrıntılı bir
kuramsal çerçevenin ardından kitabın diğer
bölümlerinde Ceylan'ın filmleri teker teker
ele alınarak metin çözümlemesi yapılıyor.
Yönetmenin ilk filmi olan Koza'dan
başlayarak, Kasaba, Mayıs Sıkıntısı ve
Uzak'ta da ele alınan temaların birbiriyle
bağlantıları, sinema dilinin yalın ve kişisel
bir biçimde kullanılışı vb. gibi özellikleri
Nuri Bilge Ceylan'ın auteur kimliğini mey-
dana getiren öğeler olarak ele alınıyor.
Yönetmenin yaşam, ölüm, bilgi, kültür
üzerine antropolojik bir bakışı olarak nite-
lenen Kasaba, ya da kasaba ile kent
arasındaki bütün bir farklar dizgesinin
insan ilişkilerine yansımalarının ele alındığı
Uzak ve diğer filmlerinin otobiyografik
nitelikleri de kitapta özellikle vurgulanan
bir düşünce. Nuri Bilge Ceylan Sinemasını
Okumak, sanat sinemasının bir metin
olarak düşünülmesi gerekliğine, dolayı-
sıyla okunmak için belli bir bakış açısı ve
bilgi birikimini talep ettiğine işaret eden
titiz bir çalışma.